

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
MALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumi Neşriyat
Müdürlüğü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKİT MATBAASI
Ankara Caddesi Vakıf Yurdu

18

II. TEŞRİN 939
CUMARTESİ

Numara: 77 Cene: 1
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Almanya, Balkan- lara taarruzda bulunmayacak!

Berlin, 18 (A. A.) Yarı resmî Diplomatiche Korrespondenz gazetesi, Almanyanın Balkanlara karşı askerî bir taarruzda bulunacağı iddialarını katiyen reddetmektedir.

Almanya, hiçbir sulh teklifi yapmamağa karar verdi

Hitler Belçikayı ve bitarafları tehdit mücadelesine tekrar

Lehista da kar- gaşalık ve isyan emareleri belirdi!

Londra, 18 (Radyo) — Çekoslovakya'daki karışıklıklar dolay-
sile birçok muntakalarda örfi idare ilân edilmiştir. Siyasî mahfeller,
Lehista da büyük kargaşalık ve isyanların arifesinde bulunuldu-
ğuna işaret eden emareler belirdiğini temin etmektedir.

Sabık Çekoslovakya Cumhurbaşkanı Doktor Beneş, dün yapılan bir
toplantıda, Alman hükûmetine, Prag'daki isyanları bastırmak için gi-
riştiği tedhiş hareketinden ve masum üniversiteleri öldürttüğün-
den dolayı şiddetle hücum etmiştir.

Beneş, isyanların devam edeceğini ve hiçbir kuvvetin buna mâ-
ni olamayacağını tebarüz ettirdikten sonra, bütün dünyanın yakında
Lehista da aynı hâdiselere şahid olacağını söylemiştir.

General von Fritsch zaten ölüme mahkûmdu

Bir Fransız muharriri, Generalin 3 şubat
1938 de öldürülmek istendiğini yazıyor.
Yazısı 3 üncü sayfada

163 ünlü yâdellimî münasebetle bugün Heybeliada deniz harb
okulunda merasim yapılmıştır. Son Dalika objektifi, merasime dair
bir sahneyi tesbit etmektedir: Bu kıymetli müessesenin yetistirdiği
deniz subayları, Atatürk'ün büstüne gelenk koyuyorlar.. Merasim
tahsisatı 3 üncü sayfada.

Yazısı 3 üncü sayfada

Fransız Başvekil Daladiyenin garb cephesinde yaptığı son teftişe alt
bir intiba: Başvekil, bir kumandan refakatinde mevzileri dolaşiyor.

Ankara muahedesi Şimdiden Akdeniz de müsbet neticeler vermiş bulunuyor

Fransız Ayan Hariciye
Encümeni Reisinin
sözleri

Paris, 18 (A.A.) — Ayan ha-
riciye encümenin toplantısında
reis Berenger, vesikalara istina-
den Fransız - İngiliz ittifakının
takviyesi üzerinde durduktan
sonra, Türkiye Büyük Millet
Meclisi tarafından ittifakla tasdik
edilen Türk - Fransız - İngiliz
muahedesinin daha şimdiden Ya-
kın Şarkta Akdenizde verdiği
müsbet neticeleri göstermiştir.

Hariciye encümeni reisi, A-
merika ambargosunun kaldırıl-
masının maddî ve manevî tesirle-
rini izah etmiş ve Fransanın İtal-
ya, İspanya ve Japonya ile olan

Devamı 2 inci sayfada

Komünizm ve Balkanlar İtalya, İspanyada yaptığı gibi, mukavemete hazır

Roma, 18 (A. A.) — Roma
radyosu, dün geceki neşriyatın-
da şöyle demştir:

İtalya komünizmin Balkanlara
sokulması hakkındaki her türlü
teşebbüse, İspanyada yaptığı gibi
mukavemete hazırdır. Eğer böy-
le bir ihtimal vücut bulursa, bu,
derhal, İtalyanın İspanya har-
bindeki kadar azimkâr mukabe-
lesile karşılaşacaktır.

Bremen translanti ği Sovvetlere devredilmiş

Yazısı 2 inci sayfada

başlıyor Hor Belişa Paris'te

İngiliz Harbiye Nazırı, garp
cephesinde İngiliz hatlarını
teftiş edecek

Bern: 18 (A.A.) — Havas bil-
diriyor:

Almanya uzun zamandanberi
herkesi tehdit ettiği ve fakat şim-
diye kadar tatbikatına geçmediği
büyük taarruzu pek yakında icra
edecek midir? Muhakkak olan bir
nokta varsa o da Berlin matbuatı-
nın son günlerde İngiltereye
karşı lisan şiddetini iki misline
çıkarmış oldukları ve bitaraf-
lar karşılıklı, açık tehditlerde bu-
lunmaktan çekinmedikleridir.
Diğer taraftan Berlinde şansö-
yeli dairesi etrafında son 48 sa-
attenberi müşahade edilmekte o-
lan hummalı faaliyet ve mütema-
di gidis ve gelişler Hitlerle siya-
set ve ordu rüessesının mühim
müzakerelerde bulunduklarını
göstermektedir.

İsviçrede çıkan Basler Nach-
richten gazetesinin Berlin mu-
habiri Alman hariciye nezareti-
nin, Alman matbuatı ile aynı ton-
da olarak bundan sonra
Almanya için İngilte-
reyi tamamen muzmahil e-
dinceye kadar harbe devam etmek
ten başka hiçbir gaye kalmadığı
mütaleasında bulunduğunu bil-

dirmektedir. Berlin mahafili bun-
dan sonra Almanyanın hiçbir
bu meselenin ancak tamamen harp
bu meseenin ancak tamamen harp
bittigi vakit ruznameye alınabi-
leceği kanaatindedir.

Devamı 2 inci sayfada

İngiliz Parlementose Harb safahatını gen- surette müzakere edecek

Londra, 18 (A. A.) — Zanno-
lunduğuna göre, parlâmentonun
yeni içtima devresi olan 28 teş-
rinisani salı gününden itibaren
harbin bütün safahatını ihata e-
decek derecede geniş müzakere-
ler başlayacak ve üç gün devam
edecektir. Diğer taraftan muha-
lefetin, harp gayelerini hakkında
hükûmetten daha geniş malûma-
taleb edeceği ve bu üç günd
birinin bu meseleye tahsis oluna-
cağı da zannedilmektedir.

SON DAKİKA'nın tefrikası : 35

Yazan : KURT RÜCKERE

(Bir Alman denizcisinin 1914'de Emden kruvazöründe geçen günleri)

Hind denizinde yalnız Emden'in bulunduğunu iyi bilen İngiliz kruvazörleri hümmali bir faaliyetle onun izini arıyorlardı, ve aldıkları malumat Emden'in yerini bulmaya kâfi gelecek kadar çoktu.

Fakat ellerine perkerle ölçüyü alıp ta bütün bu malumatı birleştirerek korsanın bulunduğu yeri meydana çıkarmaya çalıştıkları sırada, soğukkanlılıklarını muhafaza edemedikleri için bir neticeye varamıyorlardı.

Onların bu çalışmaları namısları çarpık, yivleri bozuk topraklar bir hedefe nişan almaya benziyordu.

Maamafih aynı saatlerde muhtelif yerlerde olduğu söylenen ve baskından korkulan bu bahalı korsanların bir tanesinin mevcut olduğu muhakkaktı! Yalnız bunu hiç kimse görmüyor ve hiç kimse harita üzerindeki mevkiini tesbit edemiyordu!

İngiliz kruvazörleri kör gibi dolaşp duruyorlardı. Gidilecek istikametin malûm olmayışı bunların bacaklarını dolaştırıyor, İngilterenin meşhur donanmasının mevcut an'ane göre bütün kumandanları mahir ve cesur birer gemici sayıldığı halde bunların bütün maharetleri ve cesaretleri Müllerin karşısında sıfıra iniyordu.

Cesaretler karşı karşıya gelince galebenin İngilizlerde kalacağı muhakkaktı. Fakat bu karşı karşıya gelebilmek için, korsanların hisasına geçirebilmek lâzımdı ve muvaffakiyeti temin edilemek te ayrı bir hassas idi.

Bunu da yalnız riyazi meseleler halledemezdi, bunların da üstüne çıkmak icap ederdi. Meselâ Lord Fişere, Londra bahriye nezaretindeki odasından kumuldamayan binlerce mil mesafedeki Falkland muharebesini kazandırarak amiral Spenin donanmasını tamamen imha ettirecek kadar yüksekte bir keşif ve intikal hassası...

Evet.. Fon Spenin Falkland'da İngiliz donanmasıyla karşılaşmış ve mahvolduğunu fon Müller şimdi emir ve telsiz zabiti Gerard'ın getirdiği ve havadan kapılmış bir haberdan öğreniyor du.

Bu amiral Sturdek'ın, İngiliz bahriye nazırı Lord Fişere çağırdığı bir telgraftı:

"Kânunuevvelin sekizinci günü sabahın saat sekizinde Falkland adalarının Stanley limanına iki zırhlı kruvazörle üç hafif kruvazör ve iki kömür nakliye gemisinden ibaret olan bir Alman filosu hücum etmişse de, emrimdeki donanma ile üzerlerine gidilmiş, bir müddet takipten sonra vuku bulan çarpışmadan Scharnhorst, Gueisenau, Leipzig ve Nuremberg kruvazörleriyle Dante İzabel, Baden nakliyelerinin batırılmış olduğunu, yalnız Dresden kruvazörünün kaçtığını arzederim.."

Fakat bunun bu yüksek keşif ve intikal hassasıyla münasebeti var mıydı?

Emdeni, fenni kaidelerle ele geçirebilmek için en az otuz kırk kadar kruvazörün Bingale körfezini muntazamen taraması lâzım geliyordu. Fakat Müllerin mahirane cür'et'leri karşı karşıya bir Alman amiralinin daha bir çok vazifeleri yüklüyordu.

(Devamı var)

Sivas - Erzurum istikrazı

Altıncı tertip kayıt muamelesi başlıyor

Ankara, 18 (A.A.) — Maliye Vekâleti ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

28 - 5 ve 15 - 12 - 1934 tarih ve 2463 — 2614 numaralı kanunlar mucibince ihracına salâhiyet verilen ve geliri tamamen Sivas - Erzurum demiryolunun inşasına tahsis olunan yitide yedi geliri Sivas - Erzurum istikrazının 20 senede itfası meşrut 4.5 milyon liralık altıncı tertibinin kayıt muamelesi 5 - 12 - 1939 akşamı nihayet bulmak üzere 25 - 11 - 1939 sabahından itibaren başlayacaktır.

Tahviller hamiline muharrer olup beheri 20 ve 500 lira itibarı kayımda birlik ve 25 lik olarak iki kupüre ayrılmıştır.

10. DEN JONRA GELEN Haberler

Pragda hâdiseler

Nehirlerden, Alman hücum müfrezeleri efradına ait cesetler çıkarılıyor

Avusturya hududu, 18 18 (A.A.) — "Havas" Bohemya ve Moravya protektorasındaki Alman makamları gizli talimat almışlardır. Bu talimata göre mezkûr makamlar Bohemya ne moravya'nın tamamıyla Alman'lığa temessül edebilmesi için lâzım gelen tedbirleri alacaklardır. Alman makamları yahudiler aleyhindeki kanunlardan istifade ederek çek firmalarına Alman komiserleri ikame etmektebirler. Skoda ve Sbrojovka gibi büyük silah fabrikalarında Alman amalesi imkân nisbetinde Çek amelesinin yerini almaktadır.

Ecnebi memleketlerde yaşayan Alman'ların memleketi avdeti üzerine Alman unsurları eskiden tamamıyla çeklerle meskûn bulunan muntakalara yerleştirilmektedir. İşgal orlusu zabıtları ailelerini Almanya'dan getirmeğe davet edilmektedir. Muhtar idarenin Almanlaştırılması muhasematın bideyetindenberi devam etmektedir. Birçok Çek mektepleri ordunun binaya ihtiyacı olduğu bahanesiyle kapatılmıştır. Geri kalan mekteplerde almanca üsan dersi mecburidir.

Bununla beraber Alman makamları dikkate şayan bir mukave-

metle karşılaşmaktadırlar. Halk Almanlara karşı boykotaj yapmaktadır. Sık sık anı tezahürler vuku bulmaktadır. Konulan memnuniyet rağmen birçok Çekler Münih suikastini takip eden günler zarfında üç renkli Çek rozetini takmışlardır.

Hücum kıtalarının hususi müfrezeleri bu rozetleri sökmeğe meşgul olmuşlardır. O sırada Pragda 6 bin kişi tevkif ve hapsedilmiştir. Bunlardan altı yüzü temerküz kampına gönderilmiştir.

Çekler Münih suikastinin Gestapo polis teşkilatının eseri olduğuna kanidirler. Bu hususta Pragda binlerce risale dağıtılmıştır.

Chamberlain, Daladier ve Beneş tarafından söylenen nutukların metni reklâm neşriyatında kullanılan isimler taşıyan risaleler şeklinde halka dağıtılmıştır.

Prag polisinin gizli raporlarına göre geçen Eylül ayındanberi Vlatava nehrinden hücum müfrezeleri efradına aid otuz ceset çıkarılmıştır.

Meşhur Vals Kralı Oskar Straus Fransız tabiiyetine girdi

Oskar Straus

Vals kralı, vals rüyası, üç vals ve Mariette gibi birçok operet parçalarının musikişinleri bestleyen meşhur Avusturyalı beste - kar Oskar Straus Fransız tabiiyetine geçmiştir.

Fransız hükûmeti, dört sene evvel, uzun zamandanberi Paris'te ikamet eden mumâileyhe, lejyon d'onneur nişanının şövalye rütbesini vermiştir.

Ankara muahedesi

Baştarafı 1 inci sayfada

münasebetlerini anlatmış, Belçika ve Holanda tarafından yapılan tavassut teklifi ile bu teklife İngiltere, Fransa ve Almanya tarafından verilen cevapların sırası tahvilini yapmıştır.

Encümen reisi haricî Fransız siyasetinin azimkâr ve ihtiyatlı sevk ve idaresinden dolayı memnuniyetini beyan ederek sözlerini bitirmiştir.

Bremen translatığı Sovyetlere devretmiş

Londra, 18 (A.A.) — Nevs Chronicle gazetesinin bildirdiğine göre, Almanya, Murnanska iltica etmiş olan Bremen Translatığı'nın mülkiyetini Rusyaya devretmiştir.

Gazete, İngilterenin, doğru çıktığı takdirde, bu devir karşındaki hatırı hareketini izah ederken mütefiklerin noktai nazarını hatırlatmakta ve İngilterenin bu gibi devir muamelelerini pek muhtemel olarak tanımayacağını bildirmektedir.

Almanya sulh teklifi yapmamağa karar verdi

Berne, 18 (A.A.) — Havas bildiriyor:

Völkischer Beobachter gazetesinin neşrettiği bir makale, Alman anın bitaraflara ve hassaten Belçikaya karşı tehdit ve ürkütme mücadelesine yeniden başlamak fiarında olduğunu göstermektedir.

Fihakikın, Nazi partisinin resmi organı olan bu gazete, evvelâ Alman filosofunun bitaraf gemileri taharri ve onları Alman li-manlarına sevk etmesinin yegâne müsebbibi İngiltere olduğunu zikretmekle sözüne başlamakta ve İngiliz Dükük Elçisinin İngiliz li-manlarında bitaraf gemilerin kontrolü hakkındaki beyanatını ta-hatıttırdıktan sonra Alman, ya hükûmetinin, daha harbin bil-dayında bitaraflara yaptığı bir tebliğatla Almanyanın, muharib devlelele bitaraflar arasındaki nakliyatın devamına muvafakat etmek kararında olduğunu ve fakat bu kaideye düşmanların da riayet etmek şartile muhafazaya devam edileceğini bildirmiş olduğunu yazmaktadır.

RİBBENTROPUN HIÇ AKLI-NA GETİRMEDİĞİ ŞEY

I dra, 18 (A.A.) — Daily Mail gazetesinde Vard Price, Almanyanın vaziyeti hakkında yazdığı bir makalede ezümle diyor ki:

Hitler, belki de tehlikeli hamlesini yapmak cesaretini bulacaktır. Fakat bu hamle muvaffakiyetsizliğe mahkûm bir ümitsizlik hareketi olacaktır. Almanya'yı şarkta serbest bırakmak hakkındaki Alman plânı, Alman - Rus paktı ile akim kalmıştır.

Arap hikâyelerinde ismi geçen ve şişede ki şeytanı serbest bırakıp sonradan işiye sokmağa muvaffak olamayan balıkçı gibi, Von Ribbentrop, Nazizme yaraması için Sovyetler birliğini çağırması, fakat halen bunu kont-rolden âciz bulunmuştur.

Zira, Ribbentrop, Almanyanın şarkta doğru genişleyişine Rusyanın pasif surette mukavemet edeceğine hiçbir zaman aklına getirmemiştir.

Diğer taraftan, Türkiyenin mütefiklere müzaheret ve Balkanlara doğru yayılma karşısında İtalyanın menfi vaziyeti de, Alman siyasetinin hesabı katmadığı inkişafı teşkil etmiştir.

İNGİLİZ HARİBE NAZIRI PARİSTE

Paris, 18 (A.A.) — İngiltere Harbiye nazırı Hore Belisha, dün akşam Fransaya gelmiştir. B. Hore Belisha, burada birkaç gün kalaerek ve İngiliz hatlarını teftiş edecektir. B. Belisha, pazartesi günü B. Daladier ve general Ga-

melin ile görüşmelerde bulunacaktır.

ALMAN TAYYARELERİ FRANSA ÜZERİNDE

Paris, 18 (A.A.) — Alman tayyareleri dün Fransa'nın cenub kısmındaki şehirlerin bilhassa Marsilya, Lyon ve Nimes şehirlerinin üzerinden uçmuşlar ve çok miktarda propaganda malzemesi atmışlardır.

BELÇİKA KRALI HARİCİYE VE MÜDAFAA NAZIRLARILE GÖRÜŞTÜ

Brüksel, 18 (A.A.) — Kral hariciye nazırı Spaak ile müdafaa nazırı Denis'i tekrar kabul etmiştir.

BİR İNGİLİZ TAYYARESİ BELÇİKA TOPRAGINA İNDİ

Brüksel, 18 (A.A.) — İki motorlu bir İngiliz avcı tayyaresi fırtına dolayısıyla Courtrai civarında bir tarlaya inmeğe mecbur olmuştur. İnş esnasında tayyare hasara uğramıştır. Tayyare müsadere ve mürettebatı tevkif edilmiştir.

Bir Alman tayyaresi Gand civarında yüksekten uçmuş, fakat Belçika hava müdafaa bataryalarının derhal faaliyete geçmesi üzerine uzaklaşmıştır.

BELÇİKA ÜZERİNDEN UÇAN TAYYARELER

Brüksel, 18 (A.A.) — Belga ajansı bildiriyor:

Belçika arazisi üzerinden ecnebi tayyarelerinin uçuşuna dair ecnebi memleketlerde ısrarla dolayan haberler üzerine vaziyetin yeniden tanzihine lüzum görülmüştür.

Son günler zarfında ecnebi tayyarelerinin Belçika arazisi üzerinden sık sık uçuşu doğrudur. Her defasında Belçika hava müdafaa bataryaları ile avcı tayyareleri eksiriya muvaffakiyetli müdahalelerde bulunmuşlar ve bir çok tayyareler mania ateşinin arasından geçmek veya Belçika hava devriyelerle karşılaşmak-tansa geri dönmeği tercih etmişlerdir. Fakat bu uçuşların ekseri-

ya kısa olması müdahale imkânını bırakmamaktadır.

Alâkadar mahfillerde tayyarelerin bir arazi üzerinden uçması na cezri surette mâni olmanın imkânsızlığına işaret edilmektedir. Büyük muharib devletler bile düşmanın memleketin içine kadar hava akımları yapmasına mâni olamamaktadırlar. Muharib memleketlere ait tayyarelerin ekseriya pek yüksekte uçtuklarının ve Belçika hava müdafaa bataryaları faaliyete geçmez geçmez kaçtıklarının da hesaba katılması lâzımdır.

Bir Alman ticareti gemisi müsadere edildi

Londra, (Radyo, saat 18) — En son dakikada şu haberi aldık: Bugün İskoçya sâhilleri ile "Gloria", isimli bir Alman ticaret gemisi İngiliz karakol gemileri tarafından müsadere edilmiş ve bir Alman tayfa esir alınmıştır.

Avrupaya dönecek talebeler

Ankara, 18 (A.A.) — Maarif Vekâletinden:

Maarif Vekâleti bütgesinden tahsisat alan talebeden olup kendi arzu ve ihtiyarlarıyla tahsillerini ikmal etmek üzere Almanya, Fransa, Belçika, İtalya ve İsviçreye avdet edeceklerin İstanbul maarif teftiş hey'etinde talebe müfettişi Nihat Adil Erkman'a müracaat ederek gidecekleri memleketlere seyahat için direktif almalari icabetmektedir.

İstanbuldan uzak yerlerde bulunanların da en kısa bir zamanda müracaatta bulunmaları lâzımdır.

Askerî Liseler Voleybol Şampiyonası

Bugün Beyoğlu Halkevinde Askerî liseler arasındaki voleybol şampiyonasına başlanmıştır. Altınan neticeler şunlardır:

Kuleli Maltepeyi birinci devre 15-10 ve ikinci devre 15-11, Deniz lisesi - harb okulu: Bursa lisesini birinci devre 15-5 ve ikinci devre 15-1 yenmiştir.

Londradaki askerî heyetimiz şerefine kabul resmi

Londra, 18 (A.A.) — İngiliz hükûmeti dün öğleden sonra Türk askerî Heyeti Reisi ile Bayan Orbay ve diğer heyet azası şerefine Canton Hotel'de bir kabul resmi tertib etmiştir. Hariciye netaleti ve Bayan Butler hükûmet namına misafirleri karşılamıştır.

Davetliler arasında Türkiye büyük elçisi, lord ve lady Biron, lord ve lady Chatfield, hava marşallı Ironside ve bayan, kara, deniz ve hava-ordularına mensub yüksek zevat geçe karşıyordu.

Öğle gazetelerinde görülen haberler

HABER'de

Hasan Kumçay "Hâdiselerin Tefsiri", sütununda, belediyenin, binaların ve dükkanların önlerini Arnavut kaldırımından betona çevrilmesi için yaptığı tebliğe bazı kimselerin itiraz etmelerini mevzuu bahsederek diyor ki:

Her halde gerek binaları boyamak, gerek önlerine kaldırım yapmak meselesinin yalnız kanunî ve hukukî bakımdan değil, aynı zamanda tatbiki kabiliyeti noktasından bir kere tevkîli lazımdır, sanırım..

AKŞAM'da

Necmeddin Sadak "Bocalama devri", başlıklı başmakalesinde Almanyanın tahminlerinde yanlışlığını ve her iki tarafta kat'i bir karar vermiş gibi görüldüklerini şöylece diyor ki:

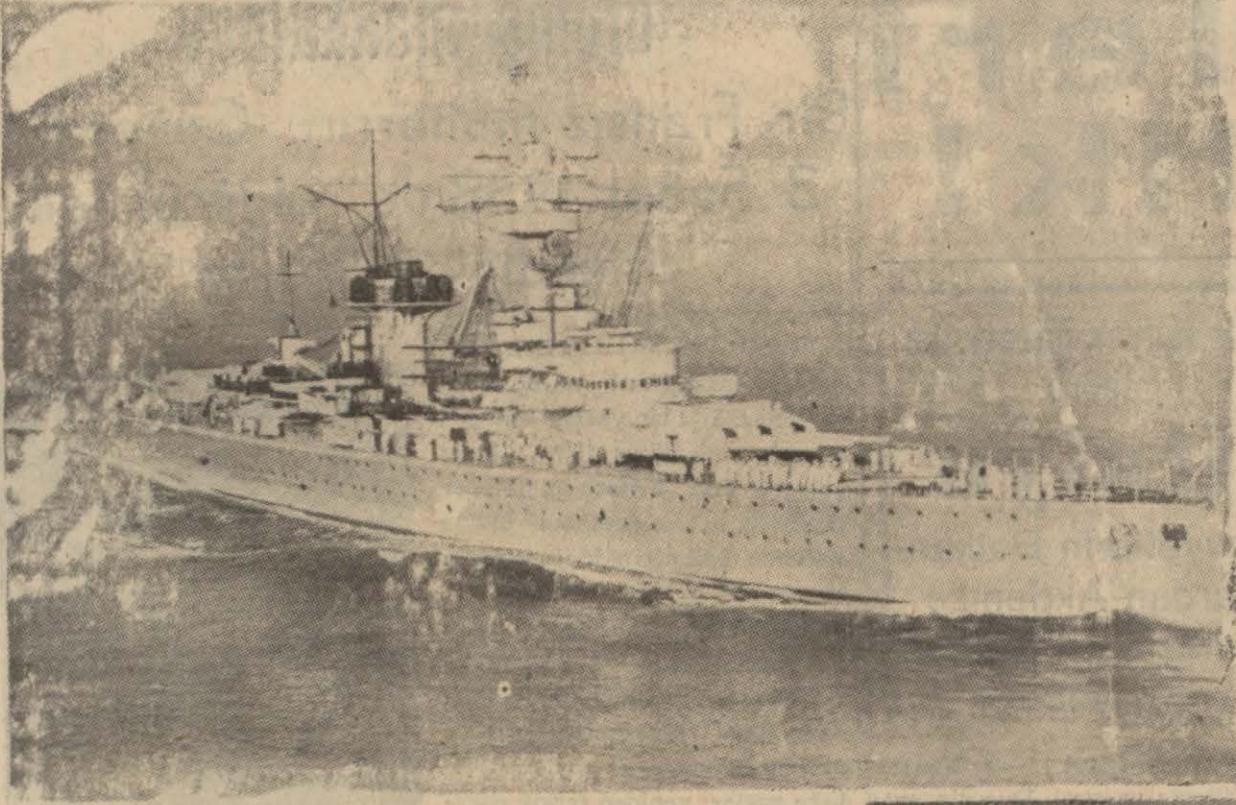
"— Bütün bunlar, tahmin edilmeyen zorluklar karşısında bir nevi bocalama âlâmeti midir, yoksa karşı tarafı şaşırtmaya matuf oyunlar mıdır? tayin etmek güç olmakla beraber merhametli olan Almanya aleyhinde uzamıta mevsim de kara ve hava hareketlerine müsait olmaları doğru ilerlemektir.."

SON POSTA'da

Siyaset Aleminde sütununda Salim Ragıp Fındık Finlandiya ile Sovyet Rusya arasındaki münasebetin bir defa daha ıncırla uğramasını mevzuu bahsederek Finlandiyanın neçin Sovyet tekliflerini kabul etmediğini anlatıyor:

Finlandiyanın bilhassa istemediği şey, Aland adalarının Sovyetler kontrolü altına varışı ve iki memleket arasında mevcut ademi teavüz paktının mahiyetini genişleterek Finlandiyanı bir ittifak bağıyla Rusyaya bağlamaktır. Rus gazetelerinin Finlandiya aleyhindeki şiddetli nesriyatlarına rağmen şimali şarkı Avrupasında vaziyet şimdilik bundan ibarettir..

Alman deniz kuvvetleri

Cep kruvazörü Deutschland

Kaç sene içinde ve ne kadar gemi yapıldı? — Alman donanmasında en mühim mevki hangi harp gemileri alıyor? — Tahtelbahir kuvvetlerinin sırrı

Almanya'da Nazi idaresinin, iktidar mevkiine geçtiği zaman ilk iş olarak Versailles muahedesi'nin ahkâmını bozmağa teşebbüs ettiği malumdur. Bu arada İngiltere'ye bir deniz muahedesi tek lif eden Almanya, onunla bir anlaşmaya varmakta gecikmedi.

Çünkü İngiltere, ihtilâfların sulh yolu ile hallini daima arzu ediyordu. İngiliz - Alman deniz anlaşmasına göre, Almanya İngiltere bahriye kuvvetlerinin üçte birine muadil bir donanma yapabilecekti. Fandan yalnız tahtelbahirler istisna ediliyor ve Almanya'ya İngiliz denizcilerinin yüzde 45 ine muadil bir tonaja kadar tahtelbahir yapmak müsaadesi veriliyordu.

Anlaşma 1935 de imza edildi ve Almanya derhal tezgâhlara yeni gemiler koydu. Fakat Nazi hükûmeti yeni deniz inşaatı için İngiltere ile anlaşma yapmayı beklememişti ve 1935 den daha evvel tezgâhları faaliyete geçirmişti.

1936 da Almanya, 5 - 6 sene ilik bir deniz inşaat programı ilân ediyordu. Bu programa göre, inşaat tamama erdiği gün, Almanyanın 5 zirhlisi, 3 "cep zirhlisi", 1 kruvazörü, 2 tavyare gemisi, 40 muhrip ve torpidosu ve ceman 22 bin tonluk tahtelbahiri olacaktı.

Harp başlamadan az evvel, bu program hemen hemen tamamlanmış bulunuyordu. 26 şar bin tonluk iki zirhlisi (Scharnhorstla Gneissau) tamamlanmış, 35 şer bin tonluk diğer iki zirhlisi

da inşa halinde idi. üç kruvazör tamamlandı, beş tane de tezgâhta bulunuyordu. Bir tavyare gemisi derize indirilmiş, donanmaya 26 muhrip ilâve edilmişti.

Fakat, Alman deniz inşaatında en mühim yeri tahtelbahir almak. taktır. 1935 anlaşmasına göre, Almanya tonaj itibariyle İngiltere'ye nisbetle yüzde 45 tahtelbahir yapabilecekti.

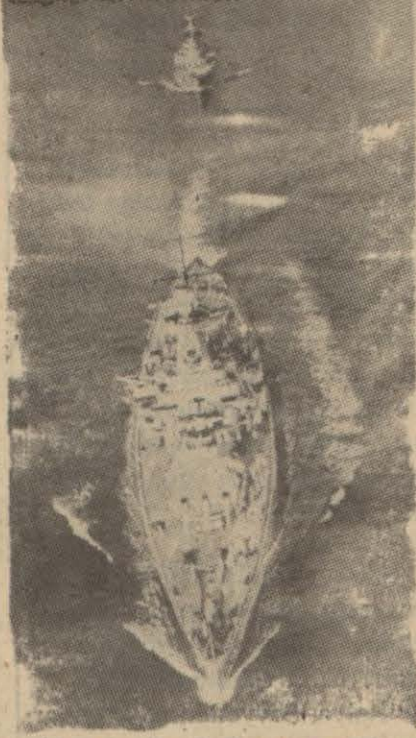
Almanya, anlaşmanın bu maddesinden kendi lehine istifadeyi bilmiş ve tonlâtosu az, fakat adedi çok, küçük denizaltı gemileri inşa etmişti.

Bu suretle, son zamanlarda Almanya, adet itibariyle, aşağı aşağı yukarı İngiltere kadar tahtelbahire sahip bulunuyordu.

Filhakika son altı sene zarfında Almanya 70 e yakın tahtelbahir inşa etmişti. Yeni Alman donanmasında diğer mühim bir unsur olarak "cep zirhlileri", görülüyor. Bunda da, bir harp gemisinin teferriatı en asgarî hacim ıssal edecek şekilde bir araya teksif olunmuş ve bütün zirhlilerin teçhizatını havi olmakla beraber bu küçük zirhliler de diğerlerine nisbetle 550 ton istifade edilmiştir.

Bunlar aynı zamanda, Diesel makinesi konulan ilk büyük harp gemileridir. Bu suretle cep zirhlilerine saatte 26 fersah bir sür'at temin edilmiş ve 10 bin mil gidebilecek bir imkân verilmiştir.

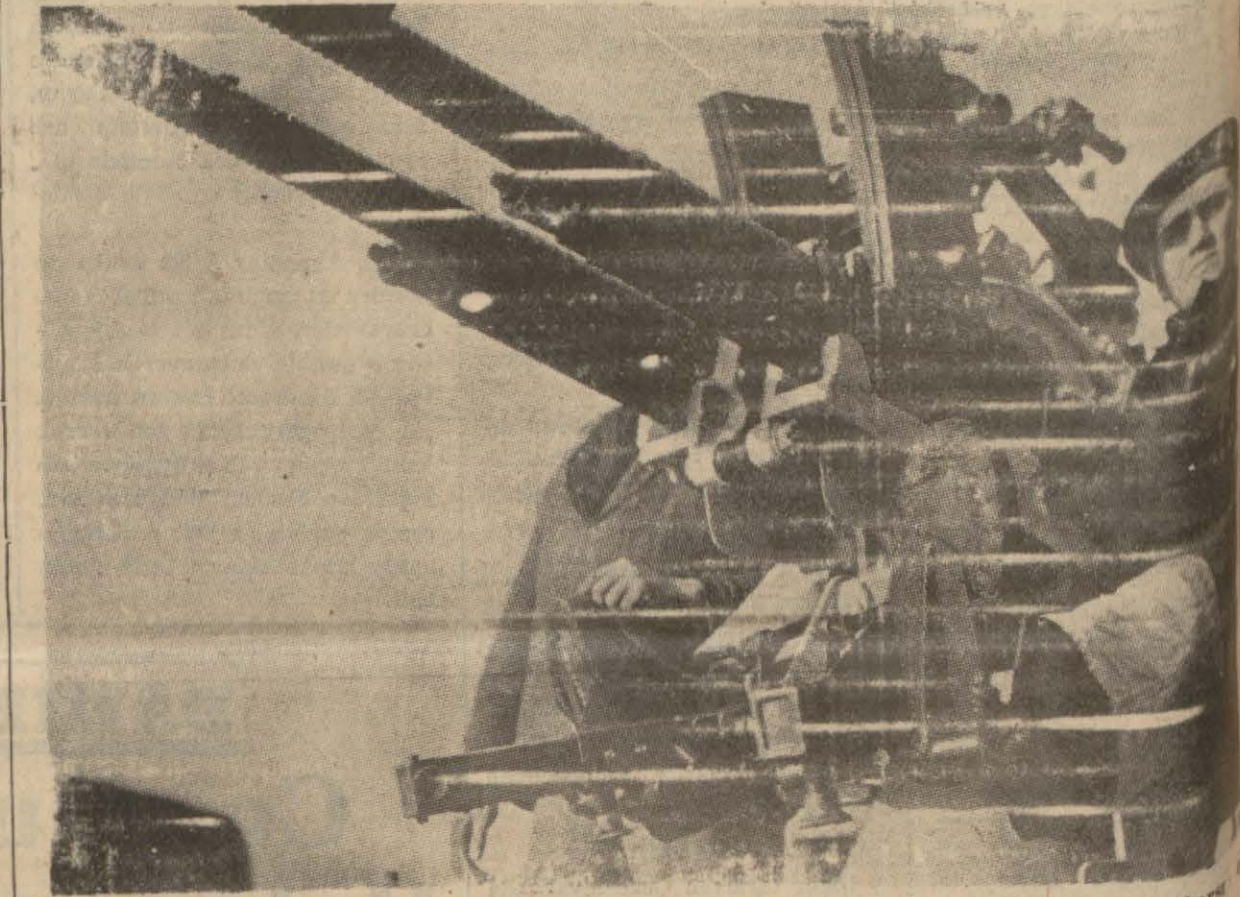
Bu suretle, Alman donanması harp başlamadan evvel hakikaten büyük bir kuvvet olarak kendisini gösteriyordu. Fakat, buna rağmen

Öndeki Admiral Graf Spee, arkaadaki Deutschland..

men, bugünkü harpte, tahtelbahirler müstesna olmak üzere, Alman donanmasının büyük bir rolü yoktur ve bu cihetten de umumî harbe nazaran Almanya daha zayıf bir vaziyettedir. Zira, daha harbin ilk günlerinde Alman harp gemileri bulundukları yerlerde sığınmış ve açık denize çıkamamıştır.

Atlas Okyanusunda Alman "korsan gemisi" Deutschland tarafından batırılan Stongate isimindeki İngiliz vapurunun kaptanı yine aynı zirhliler tarafından kurtarılmıştır. Bu hareket İngiltere'de an'anevi bahriyeli nezaketi olarak telâkki edilerek ta'rif olundu. Bir İngiliz mecmuasında çıkan bu resimde ressam o sahneyi gizmiştir.

İngiliz - Fransız gemilerindeki son derece süratli mitralyözler bilhassa tavyarelere karşı kuvvetli bir silâh teşkil etmektedir

"Royal Oak" zirhlisi batırıldı için taltif edilen Alman tahtelbahirinin kumandanı üst teğmen Prin aldığı salib nişanı

Alman deniz kuvvetlerinin general Halder

Dikkat! his. aşk, macera romanı:

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer

Güzin, her şeyden şüphe eden, hiçbir şeyi açık söylemek istemi. yen bu küstah adamı tokatlamak istiyor, fakat unutmuş olduğu bir halikati hatırlıyor, bu adam bir misafirdir. Bilhassa kendini tutuyor, ve büyük bir ceht sarfederek nazik görünmeğe çalışıyor.

Uzaktan köy evlerinden çıkan ince duman göründü.

Söğüt ağaçlarıyla gölgelenen bir dönemeci geçince köyle karşı karşıya geldiler. Toprak damlı kerpiç duvarlar, her evin önünde yüksek gübre yığınları. Sürülerle tavuklar pislikleri eelemekte. Paçavralara sarılmış çocuklar çamurlar içerisinde oynuyorlar.

Vahid suratını buruşturdu:

— Aman, ne kadar pis yerler?

Güzin ciddilemişti:

— Pislik değil Vahit bey, sefa-

let.

Sonra sesini değiştirdi:

— Bu şu eve gireceğim. Huriye ana hasta... Kızı bir köy de lilihanısına gönül vermiş. başını almış başka köye gitmiş. Kocası Osman hiç bir işe yaramıyor. İşi, gücü sabahdan akşama kadar köy kahvesinde oturup cene calmak... Küçük çocuklara gelince, onların elinden de bir lokma ekmek bulamayınca ağlamaktan başka bir şey gelmiyor. Grip zavallı kadına biraz teselli vereyim. Be-

on kuruştı bırakayım. Benimle beraber gelir misiniz?

— İmkân yok, Güzin hanım, ben bu pis yerlere giremem. Çiftliğe dönüyorum.

Güzin bu cevap karşısında hiçte şaşırmas görünmedi:

— Mademki çiftliğe dönüyorsunuz, dedi. Serber'i de beraber götürünüz. Çocuklu yerlere köpeklerle giremiyorum. Hayvan çocukları sevdiğimi görünce kıskançlıktan kuduruyor.

Vahit bu teklifi ret etmeğe cesaret edemedi. Kat'i karar vermiş bir adam duruşile köpeği tasmasından yakaladı. Çamurlu uzun uzun köpek ile Vahide baktı:

— Anlamıyorum, dedi, neden birbirinizle anlaşamıyorsunuz? Hal buki iyi bir arkadaş olabildiniz. (Eh! hayvana tehdit dolu bir işareti yaptı) haydi git serber.

Vahit geriye döndü:

— Yemekte bekliyeceğimizi u. nutmayasınız. Yemektan sonrada yarım kalan konuşmamıza devam edebiliriz

Güzin yorgun adımlarla uzaklaşıyor. kalbinde adeta külgün bir his var, başına bir felâket geleceğiz gibi üzüleniyor.

Bir kaç gündenberi genç kız. Vahitten adeta ürkmektedir. Baskıları uğursuzluk haberi veren bir baykuşu andırıyor. Güzin etrafın-

da bir tehlikenin dolmakta olduğunu sezmiş benziyor.

Fakat bu üzüntüsü çok zaman devam etmedi. Birkaç gün içerisinde Vahide Semahat isanbulda dönüyorlar, bu ayrılış genç kıza adeta bir teselli gibi geliyor.

Gübre ve soğan kokan köy evine girerken çocukların haykırması ve devrilen bir destinin çıkardığı sesle karşılaşan Güzinin dudaklarında tatlı bir tebessüm doluyordu.

Gece perde perde indi. Islak ve ışıksız bir eylül gecesiydi. Gökte ne ay var, ne de bir tek yıldız.

Ağaçlar arasında rüzgâr uluyordu. Gece kuşları elemelerini hazine bir terennüm halinde dökmekte.

Ellen otlar yere sürünerek gıcır sesler çıkarıyor. Çiftlik bekçisi, Hüseyin ağa, sorasına dayana korulukta doluyor. Onun yatmadan evvel koruluğu bir anda gemi gibi esli adanmış.

Yerle, gök arasında görünme. yen bir ışıksız hafif bir aydınlık veriyor. Bekçi ağır ağır yürüyüşüne devam ediyor.

Etrafta bir gölge bile kimilamıyor.

Hüseyin ağa, dudaklarında sız sız bir kakkaha sebze bahçesini korudan ayıran çite doğru yürüyor. Çınar ağaçları arasında ve eski mevlâi tekkesinin önünden geçmektedir.

Bekçi bu gece kalbinde garip ürperme duymaktadır. Hüseyin ağa bu gece çiftliğin boş kaldığı için seveleri hatırlamaktadır. O bu eski geceler de müteaddit doluşması vaparken boş binanın koridorlarında ayak sesleri işiti-

sabahleyin, bahçenin nemli yollarında ayak izleri görürdü. Bu ca bu sesleri işite işite, bu göre göre korku Hüseyin ağasının içine iyiye iyiye yerleşti. Bir anlık gecede ihtiyar bekçiyi perten bu eski hatıralardır.

Hüseyin ağa titriyor, bu yış birdenbire arttı, çitin etrafında solgun bir ışık vardı.

Bekçi sopasını daha sıkı tuttu, dalları araladı, ve geceye yapıstırarak eski çağın pencerelerine doğru baktı. Ocakta iri korlar var. Harab pavyonu kırmızı bir la yıkamakta.

Duvarın hizasında garib bir ler rakesedip duruyorlar. İhtiyar Hüylü merakla dedi:

"Ateş!"

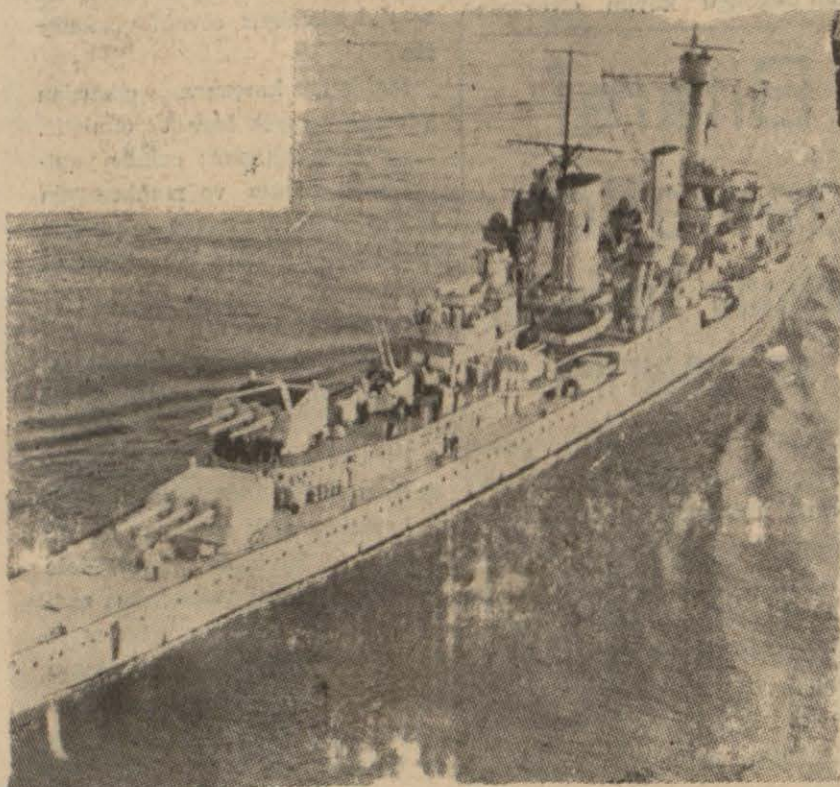
"Ateş mi?"

Bu bir yangın değildi. Sadece bir ateş, etrafta birer ve gölgeler yaratan bir ateş.

Ocağın karşısında uzun bir adam var. Arkasını pencereye gevirmiş. Bu insan gölgesi merkezi kapıyor. Haya K. yukarıya doğru kaldırmış. detâ duvarın üzerine esare bir takım işaretler yazıyor. bilir. Bu gölgenin her hareketi caktan akseden ışıksız duvar yayılıyor ve duvarlarda bir âlemi teşekkül ediyor.

(Devamı)

SEHİR TİYATRO Komedî Kısım Bugün gündüz Çocuk Tiyatrosu 20.30 da: Bir Muharip Arzu Tepebaşı Dram Kısım ŞERH

Köln kruvazörü.